

Luminița VARTOLOMEI

Operă

Dincolo de cortina întredeschisă

Nu-mi permit să întârzii nici măcar la spectacolele de serie (necum la premiere!), căci nu fac parte dintre cronicarii dispuși să judece o operă sau un balet chiar și atunci când au venit de-abia la jumătatea primului act sau au plecat înainte de sfârșitul ultimului; după cum spunea cândva despre mine, unor prieteni comuni (pe atunci), tenorul și criticul muzical (iar astăzi), regizorul și directorul Cristian Mihăilescu, dacă nu mă aflu în sală din clipa când dirijorul a ridicat pentru întâia oară bagheta și până la aplauzele finale, atunci... nu scriu.

Așa se face că nici la ultima premieră a Operei Naționale din stagiunea 2005–2006, **Decebal**, n-am întârziat, numai că, până să reușesc să cumpăr un program de sală, a și bătut al treilea gong. M-am strecurat grăbită înăuntru, unde mă aștepta cea mai mare surpriză a carierei mele de spectator: sala era absolut goală și cufundată în beznă!

Firește că, dacă aș fi un cronicar-model, din aceia care frecventează cu sfîntenie conferințele de presă și repetițiile generale, aflând din vreme până și cele mai neînsemnate detalii din „bucătăria” noilor montări, aș fi știut că „cea dintâi operă barocă reprezentată în România” (cum spunea anunțul teatrului, pe care l-am primit prin poșta electronică) urma să se joace cu publicul pe scenă...

De ce oare s-a preferat această formulă, nu-mi explic.

Din grija că nu se vor găsi în București destui curioși care să populeze sala, la un gen care în străinătate face furori? Nu, din moment ce gradenele instalate în spatele cortinei au fost neîncăpătoare pentru toți doritorii a beneficia de un loc.

Din teama că muzica nu va răzbate până la galerie? Nu, de vreme ce eu, din ultimul rând al sălii, am auzit-o perfect, în pofida cortinei care mă despărțea de interpreți.

Din ambiția de a folosi un spațiu de joc neconvențional, așa cum (cu rost uneori, dar adesea cam fără rost) fac astăzi mai toate teatrele dramatice? Da, asta da!

Victimă a acestei mode păgubitoare, m-am resemnat să urmăresc reprezentația din postura, niciodată până atunci încercată, a posesorului unui loc fără vizibilitate (cum încă mai există în vechile teatre de operă din lumea largă). Mai precis, vedeam doar ceea ce se petrecea în mijlocul scenei, în dreptul unei deschideri a cortinei, lată de vreo doi–trei metri. Și mai vedeam, ițindu-se deasupra fosei, un bărbat așezat la o măsuță și având în față o partitură și un calculator: era responsabilul cu traducerea simultană, proiectată nu pe ecranul special amplasat deasupra scenei, ci – alb pe albastru deschis – direct pe fundalul montării.

Bineînțeles, admitând că privirea mea (cu minus 6 dioptrii!) ar fi bătut până acolo, oricum nu mi-ar fi fost accesibile decât cuvintele din mijlocul fiecărui rând. Din fericire, opera fiind una italiană, iar cântăreții având o dicție impecabilă, textul se-nțelegea binișor, chiar dacă limba lui era aceea folosită demult de tot, tocmai în prima jumătate a secolului XVIII (și nu XVII, cum scria în anunțul e-mail). Evident însă, acțiunea propriu-zisă îmi era cu totul incomprehensibilă, și așa mi-a rămas și după ce, ajunsă acasă, am citit din programul de sală rezumatul ei. Ce căuta oare Decebal al nostru ca prizonier de război la Roma, în vremea împăratului Titus Flavius Domitianus, adică în perioada 86–91 d.Chr.? (În realitate, pe atunci dacii îi bătuseră în așa hal pe romani, încât până și când au fost învinși, la Tapae, tot

au obținut o pace extrem de favorabilă!). Cât despre păienjenișul absurd de intrigi politico-amoroase în care bietul rege al Daciei a fost vârat de către libretistul operei *Decebalu*, astăzi necunoscut (dacă e să judecăm după același program de sală), nu mai are rost să vorbim...

În schimb, muzica napolitanului Ortensio Salvatore Leonardo di Leo (1694–1744) este încântătoare, iar interpretarea echipei de cântăreți (cinci la număr) și instrumentiști (abia de două ori mai mulți), admirabilă. Cât privește regia, scenografia și coregrafia, ceea ce am putut zări prin cortina întredeschisă pare a fi deosebit de promițător; dar, firește, înainte de a mă pronunța definitiv, voi aștepta să văd cu adevărat spectacolul, cu care probabil că Opera Națională își va deschide noua stagiune.

Ciudat mi se pare însă faptul că programul de sală nu suflă o vorbă nici despre regizorul Răzvan Dincă (conform anunțului e-mail, aflat la debutul său în gen), nici despre *Collegio Stravagante* și despre concertmaestrul acestei formații, Mihail Ghiga – nume cunoscute auditorilor de concerte, dar defel familiare celor ce frecventează spectacolele lirice. Și apoi, n-ar fi fost interesant să ni se relateze tuturor (specialiști și nespecialiști) împrejurările prin care Opera bucureșteană a ajuns să monteze această partitură, despre care ni se spune că se află, în copii-manuscrite, la Paris și la Milano?

Opera Națională din București – Decebalu. Operă de Leonardo di Leo. Regia: Răzvan Dincă. Scenografia: Viorica Petrovici. Coregrafia: Liliana Iorgulescu. Conducerea muzicală: Tiberiu Soare. Orchestra: Collegio Stravagante. Soliști: Adrian-George Popescu (*Decebalu*), Iulia Surdu (*Giulia*), Claudia Codreanu (*Flavio*), Sorin Dumitrașcu (*Domiziano*), Agatha-Patricia Deheleanu (*Domizia*). Data premierei: 23 iunie 2006.